

15. Khaidari N. I., Davydenko A. O., Miroshnyk S. O. (2024). Instrumenty ta tekhnolohii virtualnoi internatsionalizatsii v osvithomu protsesi [Tools and Technologies of Virtual Internationalization in the Educational Process]. *Innovatsiina pedahohika*. Vyp. 68. T. 2. C. 16–19 [in Ukrainian].

Zasluzhena A., Khaidari N. Recommendations for the implementation and development of virtual internationalization in the higher education system of Ukraine

The article is devoted to the study of the particularities of the implementation and development of virtual internationalization in the system of higher education. The purpose of the article is to develop recommendations for the implementation and development of virtual internationalization in the higher education system of Ukraine. It has been proven that the virtual internationalization of higher education is supported by information and communication technologies, a coordinated process of introducing an international, intercultural, or global dimension into the goals, functions, and process of providing higher education to improve the quality of education and science, the implementation of significant external development of society, and overcoming global challenges. The following ways of improving the quality of higher education in Ukraine with the help of virtual internationalization have been established: integration of the best international practices and methods; obtaining access to international libraries, courses, and educational materials; being able to study virtually in an international environment; attraction of foreign students, which makes possible cultural exchange and increase of income of universities; international cooperation and participation in global educational projects; use of modern technologies; adaptation to new market conditions; introduction of artificial intelligence. The following strategic steps for strengthening virtual internationalization in higher education institutions are highlighted: analysis of needs and goals, the study of international experience, evaluation of technical equipment and software, cooperation with international partners, training of teachers and students, monitoring and evaluation of results, financing and use of resources, and promotion. Recommendations for the implementation and development of virtual internationalization in the higher education system of Ukraine have been developed. It was determined that the recommendations for higher education institutions of Ukraine regarding the implementation and development of virtual internationalization in the higher education system of Ukraine are successful in the conditions of the modern globalized world. It was determined that virtual internationalization allows one to expand international cooperation, which is especially relevant in the conditions of travel restrictions and the development of digital technologies.

Key words: virtual internationalization, institutions of higher education, sustainable development, accessibility, intercultural understanding, recommendations, digitalization, international relations.

УДК 378:656.6+377:656.6

DOI <https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series5.2024.101.04>

Кононенко А. Г., Слабко В. М.

РЕАЛІЗАЦІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ СУДНОВИХ МЕХАНІКІВ

У статті розглянуто сучасні підходи до професійної підготовки в умовах ринкової економіки та стрімкого технологічного прогресу. Наголошено на важливості інтеграції теоретичних знань із практичними навичками, формуванні критичного мислення та здатності до постійного саморозвитку. Особливу увагу приділено концепції неперервної освіти, яка базується на принципах неперервності, адаптивності та гнучкості, забезпечуючи фахівцям можливість відповідати сучасним викликам та вимогам ринку праці. Увага акцентується на підвищенні конкурентоспроможності та професіоналізму випускників через впровадження інноваційних підходів до навчання.

Зазначено, що освіта дорослих, як невід'ємна частина освітньої системи, відіграє важливу роль, оскільки в умовах швидкого технологічного прогресу та соціальних змін вона стає ключовим фактором для соціальної мобільності, професійної переорієнтації та інтеграції в нові економічні умови. Забезпечення якості неперервної освіти потребує не лише постійного вдосконалення навчальних програм і методик, але й належного оцінювання та моніторингу ефективності освітніх процесів.

Вказано, що глобальні тенденції у галузі морської освіти, як однієї з ключових складових сучасного освітнього процесу, спрямовані на підготовку фахівців, які демонструють високий рівень професійної компетентності

Проаналізовано освітньо-професійні програми підготовки фахівців морської галузі як приклад адаптації до міжнародних стандартів та технологій. Особливий акцент зроблено на розвитку навичок управління технічними системами суден, ефективному ухваленні рішень у складних умовах та оновленні знань через спеціалізовані курси і стажування. Використання сучасних симуляційних технологій сприяє забезпеченню високого рівня професійної підготовки, що дає фахівцям змогу адаптуватися до змін у морській індустрії, забезпечуючи інноваційність та безпеку судноплавства.

Ключові слова: морська індустрія, сучасна морська галузь, фаховий молодший бакалавр, неперервна освіта, професійна компетентність, майбутні фахівці, майбутні суднові механіки, підвищення кваліфікації.

Проблема забезпечення якості освіти на всіх її рівнях є однією з найбільш нагальних в умовах глобалізації та швидких змін у світі. У сучасних реаліях знання і навички стають основними ресурсами для індивідуального розвитку та соціального прогресу. Тому питання забезпечення якості освіти є критично важливим для успішної адаптації особистості в новітньому суспільстві, особливо в умовах високих технологій і швидко змінюваних професійних вимог.

Особливої уваги потребує забезпечення якості неперервної освіти, адже вона охоплює навчання протягом усього життя та містить освітні процеси на різних етапах розвитку людини. Освіта дорослих, як невід'ємна частина цієї системи, посідає важливе місце, оскільки в умовах швидкого технологічного прогресу та соціальних змін вона стає ключовим фактором для соціальної мобільності, професійної переорієнтації та інтеграції в нові економічні умови. Забезпечення якості неперервної освіти потребує не лише постійного вдосконалення навчальних програм і методик, але й належного оцінювання та моніторингу ефективності освітніх процесів.

Глобальні тенденції у галузі морської освіти, як однієї з ключових складових сучасного освітнього процесу, спрямовані на підготовку фахівців, які демонструють високий рівень професійної компетентності. Вони мають глибокі знання морської справи, володіють іноземними мовами та втілюють образ морського фахівця як приклад високої професійної майстерності й особистісної культури. Професійна підготовка є ключовим елементом в особистісному розвитку майбутнього суднового механіка, становлячи важливу складову системи неперервної освіти. Вона є основою для формування високих професійних якостей фахівця в галузі морської освіти.

Проблемі професійного становлення та професійного розвитку майбутніх фахівців присвятили свої наукові розвідки низка науковців, зокрема: В. Андрущенко, С. Вітвицька, Р. Гуревич, О. Гуренко, В. Коваль, В. Кремень, В. Кушнирук, В. Лозова, В. Радкевич, Ю. Рашкевич, С. Сисоєва, В. Сластьоніна та інші.

Визначення специфіки та змісту поняття «неперервна освіта» («навчання впродовж життя») відображені в роботах провідних українських вчених В. Андрущенко, О. Аніщенко, Г. Зінченко, Р. Гуревич, Т. Жидких, І. Зязюн, В. Кременя, В. Лісіцина, Н. Ничкало, О. Савченко, С. Сисоєвої, В. Слабко, О. Титаренко та інших. Питання визначення ефективних шляхів професійної неперервної підготовки механіків є надзвичайно актуальним і постійно привертає увагу науковців, а саме: Д. Ворохобіну, С. Глікман, О. Гуренкову, О. Дендеренко, В. Захарченко, А. Лещенко, М. Міусова, П. Суворова, О. Фролову, В. Чернявського, В. Чимшир, А. Юрженко та ін.

Однак питання розвитку професійної компетентності майбутніх суднових механіків у системі неперервної освіти висвітлене недостатньо.

Мета статті – розглянути неперервну освіту як головний фактор формування професійної компетентності майбутніх суднових механіків.

Сучасні умови ринкової економіки ставлять перед освітніми закладами нові вимоги та створюють численні виклики для системи освіти, зокрема в контексті підготовки майбутніх фахівців. Вони зобов'язують переглянути традиційні підходи до організації освітнього процесу у вищих навчальних закладах та адаптувати їх до потреб неперервної освіти, яка має на меті не тільки забезпечення базових професійних знань, але й підготовку особистості до постійного саморозвитку та кар'єрного росту. Завданням сучасної освіти є не тільки передача знань, а й розвиток навичок самоосвіти, критичного мислення та гнучкості, що дають можливість успішно адаптуватися до змінних вимог економіки і технологій.

У сучасних умовах, коли галузь зазнає значних змін під впливом новітніх технологій, міжнародних стандартів і вимог безпеки, професійна підготовка має бути гнучкою і адаптивною. Важливим аспектом є інтеграція теоретичних знань із практичними навичками, що дає змогу підвищити якість підготовки та забезпечити високий рівень кваліфікації майбутніх фахівців. Це, зі свого боку, допомагає забезпечити конкурентоспроможність і високий рівень професіоналізму майбутніх суднових механіків.

Концепцію неперервної освіти, в основі якої покладено ідеї гуманізму, вперше розглянуто на конференції ЮНЕСКО у 1965 році та обґрунтовано теоретиком П. Ленграндом. Гуманістичні ідеї та загальнолюдські цінності ставлять людину в центр усієї життєдіяльності на планеті. Тому важливо створювати умови, які сприятимуть її повноцінному розвитку та багатогранній діяльності на всіх етапах життя, зокрема й професійне становлення. Концепція неперервної освіти базується на таких ключових принципах, як: неперервність, адаптивність, гнучкість і здатність оперативно реагувати на динамічні зміни потреб ринку праці. Вона реалізує ідею освіти «не для всього життя, а через усе життя», акцентуючи увагу на постійному розвитку знань і навичок відповідно до сучасних викликів.

В Енциклопедії освіти поняття «неперервна професійна освіта» визначається як «постійний творчий розвиток і вдосконалення кожної людини впродовж усього життя шляхом взаємодії між знаннями, що здобуті на початкових етапах освіти і знаннями, здобутими на наступних етапах, а також взаємодії між теоретичними і практичними знаннями, що підтверджуються компетентністю в подальшому їх практичному використанні [3, с. 582].

Науковець В. Джаман стверджує, що неперервна освіта – це «цілеспрямоване здобування та вдосконалення людиною знань, умінь, навичок, здібностей протягом усього життя, цілісний процес, що забезпечує поступовий розвиток творчого потенціалу особистості» [2]. І. Швецова розглядає неперервну освіту

як «комплексну освітню систему, спрямовану на постійний розвиток особистості у відповідь на динамічні соціокультурні та професійні зміни, яка інтегрує формальні та неформальні методи навчання для всебічного інтелектуального, професійного та культурного зростання» [8, с. 61].

У сучасній системі неперервної освіти акцент зміщено з простої передачі інформації на розвиток навичок її цілеспрямованого пошуку, здатності трансформувати отримані знання для вирішення практичних завдань, важливим є також уміння ефективно працювати в команді, знаходити креативні рішення, презентувати результати своєї діяльності та демонструвати соціальну активність. Основним завданням освіти стає формування фахівця, який здатний підтримувати свою активність протягом усього періоду професійної діяльності. У цьому контексті в умовах швидких змін суспільства цінність має не стільки обсяг здобутих знань, скільки здатність до їх постійного оновлення та генерації нових ідей.

Неперервна освіта передбачає, що всі її рівні, зокрема й вища школа, мають бути інтегрованими і взаємопов'язаними, а не ізольованими один від одного. Такий підхід зумовлений впливом науково-технічної революції, яка створила об'єктивну потребу для людини у постійному вдосконаленні знань. Це досягається як через самоосвіту, так і завдяки регулярному підвищенню кваліфікації [4].

Україна, маючи значний потенціал як морська держава, досягла високого рівня підготовки для морської індустрії. Однак для збереження і подальшого розвитку цього рівня важливо здійснювати спільні зусилля, спрямовані на вдосконалення освітніх процесів. Враховуючи сучасні виклики, варто впроваджувати інноваційні підходи до комплексної освіти, зокрема створення системи неперервної морської освіти, яка охоплює кілька ключових етапів. Це передбачає початкову професійну освіту – підготовка кваліфікованих фахівців у коледжах; вищу професійну освіту – бакалаврів та магістрів у інститутах, академіях та університетах; післядипломна освіта – перепідготовка, підвищення кваліфікації фахівців, професійний розвиток, самоосвіту, цільову підготовку для роботи на спеціалізованих суднах, плавальну практику курсантів, а також стажування науково-педагогічних працівників. Впровадження таких заходів дасть змогу не тільки підтримати високий рівень морської освіти, а й адаптувати його до вимог сучасної морської галузі.

Неперервний професійний розвиток майбутніх суднових механіків орієнтований на освіту впродовж життя, спрямований на вдосконалення професійної майстерності фахівця протягом його професійної діяльності. Це найдовший за тривалістю та найглибший за змістом процес, метою якого є задоволення професійних потреб у підвищенні кваліфікації морських фахівців. Характерними рисами неперервної освіти майбутніх суднових механіків є навчання впродовж усього життя, здатність до самоосвіти, розвиток навичок самооцінювання та самовдосконалення, персоналізований підхід до освітнього процесу, а також вміння самостійно освоювати нову інформацію й ефективно застосовувати її у практичній діяльності.

Метою професійної підготовки майбутніх суднових механіків у контексті неперервної освіти є формування компетентного, конкурентоспроможного та мобільного фахівця. Це досягається шляхом створення умов для свідомого професійного самовизначення, особистісного та професійного розвитку в межах багаторівневої системи підготовки, а також забезпечення професійного зростання на всіх етапах трудової діяльності.

Необхідно провести аналіз освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Управління судновими технічними системами і комплексами» на *рівні фахового молодшого бакалавра*, яка розроблена відповідно до затвердженого Стандарту фахової передвищої освіти за спеціальністю 271 Річковий та морський транспорт, галузі знань 27 Транспорт з урахуванням вимог Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками щодо досягнення стандартів компетентностей, встановлених для осіб командного складу палубної команди [5], що реалізується у Відокремленому структурному підрозділі Дунайському фаховому коледжі Національного університету «Одеська морська академія». Метою ОПП є формування здобувачами передвищої освіти необхідних знань, умінь та практичних навичок у галузі суднової техніки, системи управління, а також технічного обслуговування і ремонту суднових установок з урахуванням вимог національних та міжнародних стандартів безпеки, роботи на підприємствах, установах та організаціях, що забезпечують експлуатацію флоту; та продовження навчання на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти [5, с. 5]

У межах нашого дослідження ключовим є аналіз умінь, передбачених робочими навчальними програмами, з урахуванням професійних компетентностей майбутніх суднових механіків, які формуються здобувачами освіти у Відокремленому структурному підрозділі Дунайському фаховому коледжі Національного університету «Одеська морська академія» (табл. 1).

Неперервна професійна освіта майбутнього суднового механіка охоплює широкий спектр навчальних програм, спрямованих на вдосконалення технічних знань і практичних навичок. Вона містить як теоретичні заняття, так і практичні тренування на сучасних суднових системах, що дає механікам змогу адаптуватися до новітніх технологій і стандартів безпеки. Таке навчання забезпечує глибоке розуміння роботи різних суднових агрегатів, систем діагностики та ремонту, а також вивчення нормативних документів, які регулюють морське судноплавство.

Цей процес передбачає участь у спеціалізованих курсах та семінарах, які дають змогу механікам постійно оновлювати свої знання щодо нових технологій та методів роботи. Крім того, неперервна освіта забезпечує розвиток навичок управління судновими технічними системами, покращення здатності до самостійного

Таблиця 1

Професійні компетентності фахового молодшого бакалавра галузі знань 27 Транспорт, спеціальності 271 Морський та внутрішній водний транспорт і спеціалізації 271.02 «Управління судновими технічними системами і комплексами»

	Компетентності згідно з робочою навчальною програмою дисципліни
<i>Фаховий молодший бакалавр</i> «Основи технічної термодинаміки і теплопередачі»	<ul style="list-style-type: none"> – здійснювати експлуатацію, спостереження, оцінювання роботи і безпечно обслуговування рухової установки без обмеження її потужності та допоміжних механізмів і пов'язаних з ними систем управління та управляти роботою механізмів рухової установки; – збирати та інтерпретувати інформацію, обирати методи й інструментальні засоби, застосовувати інноваційні підходи для вирішення складних професійних завдань у галузі морської інженерії; – обґрунтовувати власний погляд і висновки, використовуючи основні теорії та концепції у сфері морської інженерії; – аналізувати і прогнозувати процеси і технічний стан суднових конструкцій та обладнання в умовах неповної або обмеженої інформації; – знати основні принципи роботи механічних систем, зокрема й: судновий дизель; суднова парова турбіна; суднова газова турбіна; судновий котел; – знати основні принципи роботи допоміжних установок, зокрема й: повітряний компресор, генератор питної води, теплообмінник, холодильна установка, системи кондиціонування повітря та вентиляції; – володіти теоретичними знаннями з термодинаміки й теплопередачі; – знати тепловий цикл, тепловіддачу і тепловий баланс: суднового дизеля; суднової парової турбіни; суднової газової турбіни; суднового парового котла; – знати холодильні установки та цикл охолодження; – вміти ухвалювати обґрунтовані рішення
<i>Фаховий молодший бакалавр</i> «Основи гідромеханіки»	<ul style="list-style-type: none"> – здійснювати експлуатацію, спостереження, оцінювання роботи та безпечно обслуговування рухової установки без обмеження її потужності та допоміжних механізмів і пов'язаних з ними систем управління й управляти роботою механізмів рухової установки; – вирішувати складні непередбачувані завдання та проблеми експлуатації, обслуговування і ремонту суднових технічних засобів, систем і конструкцій; – знати експлуатаційні характеристики трубопроводів; – володіти теоретичними знаннями з гідромеханіки
<i>Фаховий молодший бакалавр</i> «Суднова енергетика»	<ul style="list-style-type: none"> – здійснювати експлуатацію, спостереження, оцінювання роботи та безпечно обслуговування рухової установки без обмеження її потужності й допоміжних механізмів і пов'язаних з ними систем управління та управляти роботою механізмів рухової установки; – здійснювати експлуатацію електричного, електронного обладнання та систем управління; – знати конструкції об'єктів суднових технічних засобів і систем, принципи їх роботи та розуміння процесів, що в них відбуваються; – вміти виявляти несправності, усувати їх та запобігати появі ушкоджень при роботі механізмів; – знати експлуатаційні характеристики та вміти забезпечувати експлуатацію і технічне обслуговування насосів, систем трубопроводів і систем управління; – вміти здійснювати паливні та баластні операції із забезпечення безпеки судна та морського середовища; – знати вимоги до сепараторів та до подібного обладнання, уміння, здійснювати його експлуатацію
<i>Фаховий молодший бакалавр</i> «Суднові дизельні установки»	<ul style="list-style-type: none"> – здійснювати експлуатацію, спостереження, оцінювання роботи та безпечно обслуговування рухової установки без обмеження її потужності та допоміжних механізмів і пов'язаних з ними систем управління й управляти роботою механізмів рухової установки; – ууправляти операціями з експлуатації паливної, мастильної, баластної та інших насосних систем і пов'язаних з ними систем управління; – збирати та інтерпретувати інформацію, обирати методи та інструментальні засоби, застосовувати інноваційні підходи для вирішення складних професійних завдань у галузі морської інженерії; – вміти виявляти несправності, усувати їх та запобігати появі ушкоджень при роботі механізмів; – вміти готувати до дії системи і головний двигун; – вміти маневрувати головним двигуном з різних постів

ухвалення рішень у складних ситуаціях, а також розширення знань з управлінських і комунікаційних аспектів, що важливо для ефективної роботи в команді на борту судна.

Важливим елементом неперервної освіти є участь у тренінгах та курсах підвищення кваліфікації, які забезпечують освоєння новітніх методів роботи з технічними засобами судна, а також вивчення актуальних змін у міжнародних стандартах та вимогах до судноплавства. Цей процес сприяє розвитку управлінських та комунікаційних навичок, необхідних для ефективної роботи в команді, а також надає механікам можливість освоювати нові інструменти, що використовуються в роботі. На думку Н. Циган, підвищення кваліфікації визначається як «професійне навчання працівників, що має на меті підвищення рівня їхніх теоретичних знань, вдосконалення практичних навичок та умінь згідно зі стандартами освіти, які оновлюються, а вимоги до яких постійно зростають» [7].

Підвищення кваліфікації суднового механіка є важливим етапом у його професійному розвитку, оскільки забезпечує адаптацію до нових технологічних вимог та змін у морській індустрії. Це передбачає освоєння сучасних судових систем, новітніх методів діагностики та ремонту технічних засобів, а також здобуття знань у галузі безпеки судноплавства. Підвищення кваліфікації сприяє підвищенню рівня професійної компетентності, що дає змогу механікам ефективно управляти судовими системами та швидко реагувати на технічні несправності.

Завдяки постійному вдосконаленню навичок судновий механік може забезпечити високий рівень надійності та безпеки судна. Це передбачає участь у спеціалізованих курсах, стажуваннях, а також освоєння нових технологій через симуляційне навчання. Підвищення кваліфікації також дає змогу механікам інтегрувати нові знання в практичну діяльність, що підвищує ефективність їх роботи та сприяє зниженню ризиків на морі.

Висновки. Сучасні виклики ринкової економіки та динамічний розвиток технологій обумовлюють необхідність удосконалення освітніх підходів у підготовці майбутніх фахівців. Система неперервної освіти відіграє ключову роль у формуванні конкурентоспроможних, мобільних та професійно адаптивних кадрів. Вона забезпечує не лише передачу знань, але й розвиток умінь критичного мислення, самоосвіти та гнучкості, що дають змогу майбутнім фахівцям ефективно реагувати на постійні зміни у сфері економіки, технологій та міжнародних стандартів. Інтеграція формальної та неформальної освіти створює умови для неперервного професійного розвитку, спрямованого на досягнення високого рівня кваліфікації.

Особливо важливим у цьому контексті є розвиток неперервної морської освіти, що відповідає сучасним потребам глобальної морської індустрії. Сучасні програми підготовки майбутніх судових механіків мають на меті забезпечення як теоретичних знань, так і практичних навичок роботи з судовими технічними системами, відповідно до міжнародних стандартів безпеки. Акцент на підвищенні кваліфікації та впровадженні новітніх технологій дає можливість забезпечити високий рівень професіоналізму та адаптивності, що є необхідним для ефективної роботи в умовах глобальної конкуренції.

Отже, неперервна освіта сприяє підготовці фахівців, здатних до саморозвитку, інноваційної діяльності та успішного виконання завдань у складних умовах сучасної морської галузі. У процесі дослідження нами встановлено, що реалізація неперервної освіти при формуванні професійної компетентності майбутніх судових механіків – це постійний процес вдосконалення знань, вмінь і навичок фахівців, які працюють в морській сфері.

Використана література:

1. Аніщенко О.В. Неперервна освіта : потенціал для особистісного і професійного розвитку дорослих : монографія. Київ : ІПОД НАПН України, 2016. 354 с.
2. Джаман В. Неперервна освіта як головний системо утворювальний фактор формування особистості. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2019. № 66, Т. 1. С. 161–165.
3. Енциклопедія освіти. Акад. пед. наук України; головний редактор В.Г. Кремень. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
4. Лісіцин В. Питання неперервної освіти у визначенні справедливоцентризму. URL: <http://surl.li/uwkjqf>
5. Освітньо-професійна програма «Управління судовими технічними системами і комплексами» 271.02 Управління судовими технічними системами і комплексами, ступеню : фахового молодшого бакалавра. Відокремленого структурного підрозділу Дунайського фахового коледжу Національного університету «Одеська морська академія». URL: <http://surl.li/obezxp>
6. Сисоєва С.О. Освіта дорослих : технологічний аспект. *Неперервна професійна освіта : теорія і практика*. 2004. Вип. ¾. С. 184-187.
7. Циган Н.В. Неперервна освіта в системі розвитку професійної компетентності фахівців соціальних закладів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2019. № 67, Т. 1. С. 73–76. URL: http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2019/67/part_1/17.pdf
8. Швецова І. В. Система формування іншомовної комунікативної компетентності фахівців з навігації і управління морськими суднами в умовах неперервної освіти : дис. ... д. пед. н. : 13.00.04. Херсонська державна морська академія; Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка. Кропивницький, 2024. 546 с.

References:

1. Anishenko O. V. (2016). *Neperervna osvita : potencial dlya osobistisnogo i profesijnogo rozvitku droslih* [Continuing education: potential for personal and professional development of adults] : monografiya. Kyiv : IPOD NAPN Ukrayini. 354 s. [in Ukrainian].

2. Dzhaman V. (2019). Neperervna osvita yak holovnij sistemo utvoryuvajnij faktor formuvannya osobistosti [Continuing education as the main system-forming factor in the formation of personality]. *Pedagogika formuvannya tvorchoyi osobistosti u vishij i zagalnoosvitnij shkolah*. № 66, T. 1. S. 161–165. [in Ukrainian].
3. Enciklopediya osviti [Encyclopedia of Education]. (2008). Akad. ped. nauk Ukraini; glavnij redaktor V. G. Kremen. Kyiv : Yurinkom Inter. 1040 s. [in Ukrainian].
4. Lisicin V. Pitannya neperervnoyi osviti u viznachenni spravedlivocentrizmu [The issue of continuing education in defining justicecentrism]. URL: <http://surl.li/uwkjqr> [in Ukrainian].
5. Osvitno-profesijna programa «Upravlinnya sudnovimi tehničnimi sistemami i kompleksami, stupenyu : fahovogo mladshogo bakalavra. Vidokremlenogo strukturnogo pidrozdilu Dunajskogo fahovogo koledzhu Nacionalnogo universitetu «Odeska morska akademiya» [Educational and professional program "Management of ship technical systems and complexes" 271.02 Management of ship technical systems and complexes, degree: professional junior bachelor. Separate structural unit of the Danube Professional College of the National University "Odesa Maritime Academy"]. URL: <http://surl.li/obezxp> [in Ukrainian].
6. Sisoyeva S. O. (2004). Osvita doroslih : tehnologichnij aspekt [Adult education: the technological aspect]. *Neperervna profesijna osvita : teoriya i praktika*. Vip. ¾. S. 184–187. [in Ukrainian].
7. Cigan N. V. (2019) Neperervna osvita v sistemi rozvitku profesijnoyi kompetentnosti fahivciv socialnih zakladiv [Continuing education in the system of developing professional competence of specialists of social institutions]. *Pedagogika formuvannya tvorchoyi osobistosti u vishij i zagalnoosvitnij shkolah*. № 67, T. 1. S. 73–76. URL: http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2019/67/part_1/17.pdf [in Ukrainian].
8. Shvecova I. V. (2024). Sistema formuvannya inshomovnoyi komunikativnoyi kompetentnosti fahivciv z navigaciyi i upravlinnya morskimi sudnami v umovah neperervnoyi osviti [System for the formation of foreign language communicative competence of specialists in navigation and management of sea vessels in conditions of continuing education] : dis. ... d. ped. n. : 13.00.04. Hersonska derzhavna morska akademiya; Centralnoukrayinskij derzhavnij universitet imeni Volodimira Vinnichenka. Kropivnickij. 546 s. [in Ukrainian].

Kononenko A., Slabko S. Implementation of continuing education in the formation of professional competence of future ship mechanics

The article considers modern approaches to professional training in the conditions of a market economy and rapid technological progress. The importance of integrating theoretical knowledge with practical skills, the formation of critical thinking and the ability to continuous self-development is emphasized. Particular attention is paid to the concept of continuing education, which is based on the principles of continuity, adaptability and flexibility, providing specialists with the opportunity to meet modern challenges and requirements of the labor market. Attention is focused on increasing the competitiveness and professionalism of graduates through the implementation of innovative approaches to learning.

It is noted that adult education, as an integral part of the educational system, plays an important role, since in the conditions of rapid technological progress and social changes it becomes a key factor for social mobility, professional reorientation and integration into new economic conditions. Ensuring the quality of continuing education requires not only constant improvement of curricula and methods, but also proper assessment and monitoring of the effectiveness of educational processes.

It is indicated that global trends in the field of maritime education, as one of the key components of the modern educational process, are aimed at training specialists who demonstrate a high level of professional competence

Educational and professional training programs for specialists in the maritime industry are analyzed as an example of adaptation to international standards and technologies. Special emphasis is placed on the development of skills in managing technical systems of vessels, effective decision-making in difficult conditions and updating knowledge through specialized courses and internships. The use of modern simulation technologies contributes to ensuring a high level of professional training, which allows specialists to adapt to changes in the maritime industry, ensuring innovation and safety of shipping.

Key words: maritime industry, modern maritime industry, professional junior bachelor, continuing education, professional competence, future specialists, future ship mechanics, advanced training.

УДК 378.147.016:5

DOI <https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series5.2024.101.05>

Король Т. В., Іккерт О. В., Бичкова С. В., Мерлавський В. М., Манько В. В.

**ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ КЕЙСІВ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН
БІОЛОГІЧНОГО ЦИКЛУ**

Метод кейсів, або метод конкретних ситуацій чи ситуаційного аналізу (від англ. case – випадок, ситуація) – метод проблемно-ситуаційного аналізу, який ґрунтується на навчанні через вирішення конкретних завдань-ситуацій (вирішення кейсів).

Використання методу кейсів у закладах вищої освіти сприяє формуванню у майбутніх фахівців компетентностей у предметних галузях. З огляду на це викладачі біологічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка застосовують кейс-технології під час викладання дисциплін «Філософія біології», «Хвороби цивілізації»